

—❖ સ્વૈયં હગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત ❖—

બીજ યોગીનો ડિક્શન શિક્ષક ભાષાજ્ઞ.

બીજ ધોરણનો
"મુખ્યગણિત શિક્ષક"
એ આના.

સર્વ હક્ક આધીન

કિંમત ૦-૩-૦

પોસ્ટેજ બહુ.

સને ૧૯૩૧

મુરત સહિત

બુગાળ શિક્ષક

ત્રણ આના.

R. N. S.
8 MAY 1931

સ્વ. હગનલાલ મોતીરામ શાહ
શાહપોર, મુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા:—હાથરલાલ મોતીરામ શાહ.

શાહપોર-મુરત.

બીજ ધોરણની સ્પષ્ટ જ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.—

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૭૮૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડિક્શન શિફ્ટ-૨

વિષય મ ૩૫૨: ૮૪૩: નં.: ૩૮૧

❦ બીજ ચોપડીનો ❦

સ્થાનાંતર:—સ્થા. છા નલાલ મોતીસમ શાહ.

“મુખ્ય ગણિત શિક્ષક” વિગેરેના કાર્યા.

रथनारतुं वेङ्कायुं-शाहपार-सुरत.

પ્રસિદ્ધ ગ્રંથ:-ઈશ્વરભક્ત-મંગલલાલ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું કાનૂન-શાલપોત-મુરત.

મધારેલી વધારેલી આજિ ૧૪ મા

મન ૯૫૪ સ્વાધીન. સંને ૧૯૩૧.

મદ્રક ગાવિન્દજી હાથાભાઈ નાયક.

श्री "स्वनातिन अंध" प्री. प्रेस, अरानपुरी भागवा,

ભાગ્યલાગી પાગ—સુરત.

दि. ०-३-० पोस्टेज जुड़.

અ. પી. દેવેલ. મોરબી એ. વી. સ્કૂલ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ

મહેર માન કાઠિઆવાળા એજન્ટ હુ ધ ગવર્નર સાહેબ

જાણીતું મહેર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ ના પત્રમાં લખે છે કે
“તમારા તરફથી “મુખગણિત શિક્ષક” નામના ધારણુવાર પુસ્તકો
મળ્યાં. તેનું સાઘનંત અવલોકન કરતાં મને બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કૂલનાં ત્રણ સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે
મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ
હેતુને લક્ષ્ય રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે. એમ પ્રદર્શિત
થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશક્તિ
તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંક-
ગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ
થઈ પડશે એમ હું માનું છું તે આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો
આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉત્તેજન આપશે.”

મહેર માન કાઠિઆવાળા એજન્ટ હુ ધ ગવર્નર સાહેબ
બહાદુર હુકમ નં ૦ ૩૩૩૨ તા. ૧૫-૧૧-૧૫ થી

સુરત શહેર તથા ચોર્ધાસી તાલુકાનો

ભૂગોળ શિક્ષક

એજન્સિની સર્વ સ્કૂલોમાં લાયબ્રેરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

કર્તા—સર ૦ હજનલાલ માતીરામ શાહ, શાહપોર—સુરત.

બીજા ધોરણના “અંકગણિતનાં મનોચત્ન”

મંજુર થયાના હુકમ નંબર તથા તારીખ,

મહેરબાન જામનગર એજ્યુકેશનલ ઈન્સ્પેક્ટર સાહેબની ઓફીસના
એ જા. નંબર ૪૪૧ તા. ૨૧-૭-૧૯૧૯ના પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું છે
કે “અંકગણિતનાં મનોચત્ન” આ સ્ટેટની સ્કૂલોમાં બીજા
ધોરણમાં ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજુર કરવામાં આવેલ છે.

મહેરબાન વાંકાનેર સ્ટેટના એજ્યુકેશનલ સેક્રેટરી સાહેબની ઓફીસના
નં. ૫૧ તા. ૩૦-૧૨-૧૯૧૯ના પત્રમાં જણાવવામાં આવે છે કે,

બીજા ધોરણના “અંકગણિતનાં મનોચત્ન”

વાં. હ સા. આ ના. ૨૬૦ તા. ૧૭-૧૨-૧૯૧૯થી આ સ્ટેટની
નિશાળોમાં ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજુર કરવામાં આવેલ છે

મહેરબાન કાઠિયાવાડના એજન્ટ ડી. જી. ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે
પોતાના હુકમ નંબર ૭૯ તા. ૨-૧-૧૯૧૯ થી બીજા ધોરણના
“અંકગણિતનાં મનોચત્ન”

કાઠિયાવાડ એજન્સિસની તમામ પ્રાથમિકી સ્કૂલોમાં
ઇનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર કર્યા છે

એ જા. નં. ૨૬૩ તા. ૧૧-૬-૧૯૧૯ ગોંડલ સ્ટેટમાં
ઇનામ લાયબ્રેરી માટે મંજુર.

હ. સુ. નં. ૪૧૬૬ તા. ૨૮-૮-૧૯૧૯ રાજકોટ સ્ટેટમાં
લાયબ્રેરી માટે મંજુર,

‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ વિષે મળેલા અભિપ્રાયો

બીજા ધોરણ માટેનું ‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ મળ્યું છે. તે જોતા મને આનંદ થાય છે, કેમકે વિવિધ દૃષ્ટિબિંદુએ લખાએલાં પુસ્તકોની ગુજરાતીમાં ખોટ છે. આપનો પ્રયત્ન સ્તુત્ય છે, અને એશક આપનું પુસ્તક જે અન્ટ્રેન્ડ શિક્ષકોને શિક્ષણ પદ્ધતિ જોવા જાણવાનો લાભ મળી શકે તે નથી તેમને માર્ગ પ્રદર્શક થક પડશે. એજ લડચ-દારની ખરડી તા. ૧૮-૬-૧૯૧૯ મનમોહનદાસ દલપતરામ દલાલ.

‘તમારા ‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ મારા અભિપ્રાય પ્રમાણે બીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીએ ને ઉપયોગી થઈ પડવા સંભવ છે.

‘મુંબઈ, ગીરગામ પેસ્ટ, તા. ૨૨ મી જુન ૧૯૧૯.
કુળજીલાલ મોહનલાલ ઝવેરી એમ. એ. એલ. એલ. બી.

‘આપનું બનાવેલું બીજા ધોરણ માટેનું ‘અંકગણિતના મનોયત્ન’ નામનું પુસ્તક મળ્યું. પુસ્તકના મનોયત્ન, તેમાંના દાખલાઓ, રીતો, પ્રશ્ન પૂછવાની રીત, વગેરે નિર્મા માંરી ખાતરી છે કે નાનાં બાળકોને ગણિત જેવો વિષય સમજાવવામાં શિક્ષક વર્ગને એ ધણાજ ઉપયોગી થઈ પડે એમ છે. ખાસ કરીત પરસ્પરજ દાખલાઓનું બહુથ જોડવામાં આપે બાળકોના મનની કેળવણી ઉપર વિશેષ લક્ષ આપ્યું લાગે છે. તમારા પ્રયાસને સારું ઉત્તેજન મળે એવી ઇચ્છા છે.”
સરત. દેશાઈ પેન્સ. ૬-૮-૧૯૧૯.

ગુલાબભાઈ રઘુનાથજી
બુનિઅર એરિથમેટિક વગેરેના કર્તા

સ્વ. છમનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

બીજી ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક.

પાઠવાર અથવા શબ્દો.

પાઠ ૧.	આવ્યો	ઝગઝગે	દીસે
પરમેશ્વરે	તળાવમાં	ઉભસ	કુકરેકૂક
કર્ચું	કયાંથી	બનાવ્યાં	કુકડા
વટેમાર્ગું	પાંચરમાં	સરજ્યાં	પુટડા
ભક્તિ	નાહવાના	કળાતું	મધુર
પૃથ્વી	ધોવાના	સવળું	ચંદ્ર
ધર્મશાળા	ઓસરી	દયાળુ	પડ્યું
બનાવ્યો	તડકે	સરજ્યું	ઝીડી
સુથારે	ટાઢ	હાશિયાર	મોહું
નિશાળનું	હિડાડવા	ઝિઠ્યો	ખુણાખાંચાં
ખાંધ્યું	અજવાળું	યાદ	ખોખે
કડીઆ	ધોર	પાઠ ૨.	ભક્ત
મધમધે	અંધારું	પૂર્વે	ધ્યાન
ફૂલ	મટે	ઝગઝગાટ	મવૈયાઓ
વાસ	ચંદ્રમા		

૬] ત્રીજા ચોપડીનો “ ડિક્શન શિક્ષક ” ત્રણ આના.

મુદ્દાં	કારતકી	પખવાડીઆં	પાઠ ૪.
ઉદય	કારતક	પંદરમી	ગાકળઆઠમ
ગૂં ગૂં	ટાઢ	તિથિ	તૈયાર
પત્ર	માગશર	ત્રીસ	ધોએલાં
ખોલે	ચોપ	વાર	કડકડતાં
ઉમંગી	મહા	ચૈત્ર	નીકળ્યા
પંખેરં	પતંગ	વૈશાખ	ભાઈખંધ
ધાય	ઉડાડે	જેઠ	મળ્યો
ઢોર	ઉતરાણુ	ઝીણું	એકઠાં
ફૂલ	શિઆળાની	ચોમાસું	ગાડી
ભૂલ	ઊનના	અશાઢ	ધેનુ
પક્ષી	કપડાં	શ્રાવણ	ઠઠ
ઉઠ	કયારે	ભાદરવો	નાનુએ
મણુકેરં	ઉનાળામાં	આસો	આંગળી
પાઠ ૩.	ફાગણ	ખૂખ	વિખુટા
ઋતુ	સૂઢ	ખળેવ	વસ્તા
મહીના	પુનેમે	દશેરા	હારખંધ
વસ	દહાડે!	પર્વ	દુકાનો
દિવાળી	વદ	કાઢ્યા	છેડેથી

કંસારાની	કાપડીઆની	લીધું	અંદર
તાંબા	દીઠી	આપ્યું	પેઠા
પિત્તળનાં	સુતરાઉ	ફૂદતી	આથે જ
વાસણે	રેશમી	પાઠ પૃ.	બોરડીનાં
સુખડીઆના	ઊનનું	સોખત	ઠીકરું
હાટ	શણનું	સજ્જડ	નિશાન
પેંડા	સરૈયાની	ઘેલો	તાકીને
મિઠાઈ	હાંડી	ગાંડો	ઢગલેઢગલા
ખડકેલી	આરસા	ડાહ્યો	તૂટી
ખરાદી	અંજીર	ત્રણ	ઘાટ
લક્કડ	નારંગી	પૂછ્યું	રાસ
ત્યાં	સંતરા	ક્યાં	ડાળી
પલંગ	દ્રાક્ષ	પટેલની	હલાવીશું
પારણાં	ચોગાનમાં	મઝા	દોસ્ત
ઘોડીઆં	સિપાઈઓ	કલ્હું	કર્યું
લાકડાનાં	મિઠાઈ	શેખી	પછવાડેથી
રંગેલા	ફૂદડી	સમજવીને	રખત્રાળે
રમકડાં	પુતળી	ઝાંપો	ઝપાટો
પુષ્કળ	કેટલુંક	ઉઘાડી	લગાવ્યો

૬] પાંચમી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના.

નાસતો	નીકળ્યો	દિવસમાં	કહ્યામાં
થડ	સોબતનું	સાકરબા	ગમ્યું
માથું	ફળ	પુત્રનાં	દીધું
અથડાયું	મળ્યું	ઓવારણાં	ચૌટામાં
ભોંય	પ્રેમ	ફાઈપગલું	રઝળતો
છુંદાઈ	ઠરશે	ખાંડ્યું	રસ્તે
લોહીલોહાણ	ભાગ્યશાળી	લાડકવાયો	ગધેડાનું
પકડયો	વિદ્યા	પાડ્યું	ટોળું
લપડાડો	પા.ઠ ફ.	ભેટ	મસ્તીમાં
અચ્ચો	રખડેલ	ઉછેરવાથી	લાતાલાતી
નાદો	લાલચંદ	કુટેવ	ચઢ્યું
જેયું	શેઠ	શીખ્યો	ગધેડાની
ઉભેલો	શેઠાણી	પોળમાં	લાત
ઝાલ્યો	છોકરું	અટક્યાળાં	તંમર
ખેંચી	વયે	વિચાર્યું	ભેંકડા
સાત	આનંદ	ધલાજ	તાણતો
ધોલો	રહ્યો નહિ	વંઠી	ઓળખીતા
ચોઢી	વધાઈ	નિશાળે	પહોંચ્યડયો
કાઢી	સાંભળી	મૂક્યો	હાડવૈદને

ખેલાવ્યો	માડરાં	ઢોરોને	અહીં
ખદખદતે	નીરનો	મૂકતા	કેદ
માર્યો	માંદું	ખવાડતો	ખાપુ
ઓસડ	ખચ્યું	પિવાડતો	ગોંધતો.
ઓસડવેસડ	થાકી	જળવતો	ગોંધી
વલે	ખાંધે	વિઆય	ખંદીખાનામાં
સમજ્યો	મૂકે	ધણી	પાધરમાં
ભૂલી	ઝાકમાં	મહેનત	ચાંદનીમાં
માંડયું	છાંચે	સાચવણ	છૂટું
શિખમણધી	ખેસાડતો	ખદન	કૂદવું
મુધરી	વાંસળી	પૈસા	સારું
પાડ ૭.	વગાડતો	વર	ઠરેલ
જક્કી	હુંકમાં	શિકારી	કહું
ધેટું	ખધાં	પ્રાણીઓ	સંભાળ
ત્યાં	ઊંચે	અજાણ્યું	સપડાઇ
લેંસો	સારું	મોજમાં	સમજાવ્યું
વાછરડાં	જતન	અભાગીઉં	ખધાંએ
પાડાં	ગણાતો	પાડ ૮.	ઊંધ્યાં
લવારાં	ઊંચી	લાગ્યું	ફાંચો

છટકી	હઠીસીંગ	ઊંઢ ઊંઢ	વરઘોડામાં
ઢેકવા	નાહતાં	ઊડયો	કોટ
મૂકયાં	રિસાય	અંધ રા	પાટલુન
આવે.	છેડોજ	ખુણે	પહેયાં
પહોંચ્યું	ભાગ્યે	વીંછી	ટોપી
આનંદે	આડોશી	કરજ્યો	કહું
માંડયું	પાડોશી	ચીસ	ધાત
કોતરમાંથી	ભાઈભાંડું	આવ્યું	ખુશીથી
વરચે	ખનતું	ટેવ	તૈયાર
તરાપ	દહાડો	ઢાંગ	પાડ ૧૦.
ખોડમાં	કંસાર	વેદના	વિષે
ખચ્યું	જમણ	ભોમવવી	યતન
તાળું	વધારે	સાર	ભોંય
આણ્યું	માદો	આણ્યું	ગભરાય
ફાડી	વાડકીમાં	પસ્તાયો	વણ
શિખામણ	મૂક્યું	સમજ્યો	તૂટેલે
પાડ ૯.	ગમ્યું	આપણનેજ	તાંતણે
રિસાળ	પીરસેડી	રિસાવાની	ચઢયા
મુદ્દલ	થાળી	તપાસી	માટ

હેઠે	અનંત	બહાદુરસિંહ	દોડાદોડ
પડ્યો	પાઠ ૧૧.	શિવશંકર	ધૂમી રહ્યો
ફાંચ્યો	ચક્રભિલુ	બન્યા	બેસાડે
વાટ	કચ્છ	સાથવાળાએ	સાથીઓ.
મંડ્યો	નંબર	કિલ્લો	થાક્યો.
તણ	પ્રમાણે	બેસવાનું	જમણી
નહિ	બંધાઈ	હુમતો	ઉઠાડ્યો.
હિંમત	સાથ	વચ્ચે	પેંતરા
હોંસથી	ઠરાવી	દોડવું	ફેંકી
ભીડ્યો	નિશાળીઓ	પકડનારના	દોડ
છટ્ટી	ગુરુજી	સુધી	પૂર
ધીરજથી	ઠરાવ્યા	ધૂળમાં	બેસથી
પહોંચ્યો	ગઢ	આસરે	બૂલથાપ
નિરધાર	અજીતસિંહ	લીટો	ટપોટપ
ખંતથી	ઠાકોર	કાઢી	અંતે
યત્ન	રામશંકર	માર્યો	શાળાશ
કર્યો	સરદાર	અંતરે	સૌને
ચમકાઈને	ભિલુ	માંડયું	પાઠ ૧૨.
આળસ	ઠર્યા	ચક્રમાં	દઢ

દર] પાંચમી ચોપડીના “ ડિક્શન શિક્ષક ” આર આના.

છુટ્ટીની	થોભ	દીધું	જાઉં છું
ભાઈબંધ	ખાતરી	પાડ ૧૩.	સંભાળ
પાઠરે	સુનું	મધમાખી	મુલકમાં
ગેડીદડા	રસ્તો	અધું	સોહામણી
જાઉં છું	ખતાવું	સ્વાદે	પુટડા
વિના	અહીં	ગણગણતી	ભપકાદાર
ડમલું	ઝટ	દિવસ	દેખાઓ
કયાં	અહાહાહા	પૂછ્યું	ઉલટા
પીતરાઈ	કહ્યું	કુટુંબનાં	માલમતા
માંદો	યાદ	ખેડને	ખગાડો
કયારે	આવ્યા	માણસો	અધુંએ
હમણાં	સિવાય	છંછેડે	નુકસાન
રંગ	કયાંએ	ખંને	મધપુડામાં
જામ્યો	એટલું	ડંખીએ	ભરું છું
મઝા	માં	મૂકે	નવાઈ
અત્યારે	પાળ્યું	પીઠ	સમજ્યો
ધૂળ	ચાલ્યો	જુઓ	નડીએ
દિવસે	ખોલ્યો	ઘાટ	ઉપયોગમાં
ઓલાવવાનું	ડમવા	સુંદર	ખગાડ

ચાહશે	વહેંચી	પસ્તાયો	પછાડીએ
૫૮૬ ૧૪.	તણપી	ભૂલ	ખેંચતાણુ
માટીનાં	ઉલટભેર	વાંક	કાયર
પુતળાં	દોડતો	સાળું	આવો
મોસાળ	ઠેસ	રમકડું	વેળાસંર
મોળાક	પુતળું	વિચાર	શણગારવી
ધાન્યથી	ભાંગેલું	જણાવ્યો	હમણા
ટાઢી	એકકા	દાખ્યો	ખેનપણીએ
અંગેડી	ધોતડીમાં	ઉતાવળ	ચોટલો
સળગાવી	વાડી	નહિ	લુગડાં
પોંક	ભાંગેલું	૫૮૬ ૧૫.	ઘરેણાં
ચટણી	ફૂટી	દીંગડી	તૈયાર
દિવસ	દઉં	તખતો	ફૂટી
ખૂખ	હાંસભેર	ઝટવી	બદામ
મોજમઝા	દોડ્યો	ભાંગ્યો	અપાવ્યું
નીકળ્યો	સાંભળ	હાથમાંથી	ક્યારે
હરી ખેન	આખ્યાં	સરી પડ્યો	જોયેલું
પૂછ્યું	ફૂટ્યું	ખરડ	કબાટમાં
કડું	ફુટેલું	ચીથરાંની	મૂકેલું

દીહું	કલેશ	રમકડાં	આનંદ
માગ્યું	કદીએ	મૂક્યાં	સૌ
પરણાવીશ	કોય	માર્યા	ઠેકાણે
સહીઅરૌ	પ.૧૪ ૧૬.	મણકાર્યું	પ.૧૪ ૧૭.
વિવાહમાં	રામચંદ્રજી	સર્વ	વિચાર્યું
કદાં	દર્પણ	ડસકાં	વિષે
સંતાપ	પુનેમની	રોણ	બ્રાહ્મણ
હળીમળીને	સાંજે	ચટયા	વિદ્યાર્થી
સાંભળ	કૌશલ્યા	ગોદમાં	મૂર્ખ
બંને	પર્વ	મંદુર	બ્રાહ્મણનું
સંપી	ચંદ્રમા	હાસરકું	ધણી
સવળો	ઊગ્યો	રડ	ધણિઆણી
શોક	શ્રીરામની	ધીરા	ઊગે
ઘટે	છત્રછા	દશરથ	ઊડતાં
નિંદે	નાનકડા	કર્યું	કચરોપુંજે
બળવંતા	રૂપાળા	વળ્યું	નાહીધોઈ
પરમેશ્વર	ધર્યા	પ્રધાનને	ભક્તિ
સદા	સમજ્યાં	મંગાવ્યા	વિદ્યાર્થીઆને
લેશ	ગભરાટમાં	મંગાવ્યું	ભણાવતો

કથા	મુવાડી	સંદેશો	પાથરી
ગુજરાન	સોંપી	સોંપ્યો	ચોથાએ
બેઉ	નોળીઓ	પહોંચાડી	દીપડો
પેટે	મોઢું	એટલામાં	પાડ્યું
છોકરાંછૈયાં	લોહિઆળું	રસ્તે	બદલે
કર્ચાં	ગુસ્સો	ખોડંગતો	પસંદ
ઈશ્વર	ચઢ્યો	માયાળું	શાખાશી
આધાર	બેડું	જાણ્યું	છાપખાનાવાળા
સૌ	દીઠા	દુઃખી	ગોઠવણ
આંગણામાં	ભાંગીતૂટી	મદદ	જણાવ્યું
નોળીઆનું	સમજાવ્યું	ભાઈભાંડું	આગગાડીના
અચ્યું	માયોં	દીઠો	ગાડને
તરફડતું	પસ્તાઈ	ખાળ્યો	સરનામું
દયા	અભાગણી	નવાડ્યો	મિત્ર
દૂધ	પુત્રના	પાટો	રસ્તો
ઉછેરીને	૫૮૪ ૧૮.	ખાંધ્યો	સડકથી
	હોશિયાર	ત્રીજાએ	છુટો
ભક્તિનું	ગાડ	સૂવાને	ફેંકજે
પારણામાં	રોશન	હુંશળું	નીમેલે

૧૬] બીજા ધોરણ માટે અંગ્રેજીનાં મનોચિત્ર પાંચ આના.

ઠેકાણે	૫૧.૮ ૧૯.	ધરાયો	હોશિયાર
ખડખડ	ડાળીએ	નહિ	હોશિયારી
સિસોટીનો	દોરડું	હડસેલી	મુલકના
દૂરથી	બાંધી	હીંચતા	નીમણુકની
સંતાડી	હીંચકા	ખસેજ્યા	હુકમ
પંપાળીને	રીતસર	ચઢાવ્યો	શાહનદા
પહોંચી	ઠરાવ	સાપીઓ	શાહનદીઓ
ઠરાવ	હિચોળો	ખઝાડી	ધારું છું
પ્રમાણે	પ્રમાણું	ખવડાવ્યા	ફરમાવશે
ફેંકયું	ખિચારો	માન્યો	વાતચીત
કેળવ્યો	ઉલટું	૫૧.૮ ૨૦.	ચીતરામણ
આઠ	તોફાની	પાદશાહ	રમકડાંથી
પંદર	બાંધ્યો	ઓઢો	તહેનાતમાં
મિનિટ	વચ્ચે	ખસીફા	ગમત
ઝપાટાબંધ	માથું	રૈયતનો	છોકરવાદી
મોઢામાં	કોણી	શરીર	પાદશાહે
ધણીનું	ઠીમણું	મજબુત	પૂછ્યું
ખખરદાર	છાતીવાળો	દેખાવડો	નામદાર
—	દયા	ભણેલો	સમજુતી

દિવસ	મીઆં	કોહલાં	ત્યાંજ
ચઢેલો	કઠણ	કુતરાં	ઉતારીશ
ફરજ દોને	હૈયાનો	વર	પહોંચ્યા
ઉછરે છે	નીમણુક	તરસ	મદદથી
બગડશે	રહ	હમણાજ	પ.૮૬ ૨૨.
અદલાએ	પ.૮૬ ૨૧.	ખોંખારો	પડછાયો
દેખાવડાં	આંધળો	સાંભળ્યો	ભાગોળમાંથી
ખેત્રતો	લંગડો	ખોલાબ્યો	હાડકું
ગુનો	ઢેકા	અહીંથી	જડયું
સાંભળી	ઢળીઆવાળી	ચઢાવશે	ચાટે
વિચાર્યું	ભોંયમાં	પરમેશ્વર	ધૂળમાં
દીલમાં	ચઢ્યો	ચોકખું	દોટે
રૈયતની	ઠોકે	દુઆ	કાઢીને
સંભાળ	રસ્તો	મદદ	કરડે
વિષે	ગભરાયો	મજબુત	અહીં
વિચાર	વિચારમાં	બંને	થોભીશ
બદલાઈ	જણાય	ખેસાડી	પડાવના
દીલગીરી	પક્ષી	ધોરી	ખાઉં
ઔદા	અહીંજ	ઉતરવા	મોંમાં

દોડતે	ખોળ	મૂર્ખ	છુટું
કિનારે	પડાવી	દેખાય	મૂકી દીધું
કુદકો	દાનત	હડખાએલું	ઉંચકયાથી
અર્ધા	ગુમાવ્યું	ગણકારતાં	અભડાયો
ઝટ	તાકે	થોડેક	ખુલ્લું
ભાંગેલો	ગુમાવે	પેઠેજ	દેખાયા
પૂલ	૫૮૬ ૨૩.	કલું	ભરોસો
ચઢયો	બ્રાહ્મણ	સંદેહ	બ્રાહ્મણે
અદેખે	ત્રણ	હડખાયું	ગુમાવ્યું
ભસવા	ડગ	દરકાર	૫૮૬ ૨૪.
મોઢામાં	બકરું	હાવકું	વિષે
દેખાતું	ખરીદ	પહેરેલું	મનુભાઈ
માર્યા	કર્યું	દેખાઓ	ભાનુએ
થાકીને	વાટમાં	શિકારી	માર્યા
ભાંભાં	મળ્યા	શિકાર	લડતો
મળ્યું	વિચાર	હડખાયું	કર્યું
નહિ	કર્યા	બચકું	ફક્ત
ભૂખે	માથું	વિચાર્યું	લખોટો
મુઓ	હડખાએલા	જુડું	પૂછીને

પૂછ્યું	પિતાની	વોયપુરં	ઠરાવ
પૂછવાનું	અન્યો	મોહું	રૂપીઆ
ગોળમટોળ	ભાયડો	કાઠી	હૈયુ
ચળકતો	બહાદુર	સંપત	પંપાળમાં
ચટાપટા	શાણો	જગનાથ	કહું
ગમ્યો	ઢાવ	૫૮૬ ૨૬	અન્યા
અગાડ્યું	ભાળે	છૈયેછોકરે	પરદેશીને
છીનવી	ખેતતો	પૈસેટકે	સોંપું છું
ખોટું	ઝાંપે	ભરપુર	ખાંધી
એટલુંજ	તળાવે	હાલત	દુઃખ
વિના	હલાવ્યું	અગડતી	અરદાસ
સમજ્યો	નિહાળ્યું	ખૂટી	ખાવાનામાંથી
પૂછ્યા	ડર્યો	ખૂબસુરત	ભૂખ્યો
ભરોસો	દીલે	ઉમદા	પરવરે
શિખામણ	પડી	દેશાવરથી	પૈસા
ભૂલીશ	સદા	પસંદ	રેંકી
નહિ	ઝૂલતાં	ભૂખના	ભૂખે
૫૮૬ ૨૫.	સૂણી	દુઃખથી	વચ્ચે
કુહાડી	સાહ	મૂલ	બુઝો

૨૦] ખીજી ધોરણ માટે અંગ્રજીલિતનાં મનોચત્ર પાંચ ગ્રાના.

પ્રાણી	શિકારી	ઝાડ્યું	વાસણ
હેત	લલકારકુ	વખોડતું	ગભરાટથી
પાડ ૨૭.	ભસવું	સંકટમાંથી	માર્યાં
ચોકખા	ઝિડ્યું	ફસાવી	રંગાએલું
ત્યાં	નાહું	વિચારે	સિંહ
પડછાયો	છતંગ	વખોડવી	દીપડા
શીંગડાંને	ફેકડા	વખાણવી	પ્રાણી
લાગ્યું	દોડ્યું	પાડ ૨૮.	વિચાર
શીંગડાંથી	આધે	નકલ	ગભરાશે
શેભે	પારધીઓ	શિઆળ	પરમેશ્વર
એટલામાં	છેટે	દિવસથી	સાને
પાતળા	દોડતું	ધમ્મ	પ્રધાનતું
જણાયા	પાધર	ભૂખ્યું	પથારી
ભડભડવા	વટાવી	શહેરમાં	આંગણે
લજબ્યું	પહોંચ્યું	ભર્યાં	સોંપ્યું
સુંદર	ફેલાએલી	ગભરાયું	ચટાપટા
દેખાત	મેંચતાણ	રંગરેજના	ડીલ
કુટડા	વળ્યું	પેહું	હુહારની
ક્યાંથી	ખડખડાટ	જરદીના	કોઢમાં

પેઠું	હેતથી	વાયપુરમાં	માથું
ભટ્ટીમાં	ચડભડી	મોહનસીંગ	ઉડાવી
સળીઆ	નડવા	પનણાવ્યો	દીધું
ધગધગના	મેઘે	રાજપાટ	બહાદુસી
ચાંપ્યા	શેખી	સોંધું	બનાવ્યો
દાઝયું	ચૌટા	તીર્થમાં	લશ્કર
પાડ ૨૯.	બેઉ	વતન	હિંમત
જેઠ	રડયું ખડયું	છોડયું	લૂણ
મહીનામાં	પૂછયું	દૂરના	તૈયાર
નાનુભાઈનાં	ચઢાવી	દેશમાં	ફતેહ
લગ્ન	દાદીમા	ઉદેસીંગ	દહેરામાં
દાળ	શેરડી	હોશિયારી	પ્રાર્થના
સાકર	ભારેખમ	દશેરાનું	વંટા
આણ્યો	ઉપયોગમાં	પર્વ	તડંગધુમ
વહુને	સૌ	મેદાનમાં	ડંકા
પિએરથી	પાડ ૩૦	ઓચીંતી	ફરફરતાં
ટાંકણે	આપકર્મી	તરાપ	નિશાનો
મેળાપ	અભેસીંગ	હેકાવી	દુશ્મનની
અહીં	બાપકર્મી		તૂટી

૨૨] પહેલા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” શાળા આના.

લડાઈ	તડુકતો	પેટ	ભૂલેયો
ખૂબ	ખાખોચીઆમાં	પુલાવવા	ધૂજતાં
ફેંક્યો	દેડકું	પાઈ ૩૨.	સોભાગચંદ
ઠેકડે	ચગદાઈ	લાલશંકર	ધૂજે
પાણીચ્યો	ગભરાતું	દિવસે	ધરમદાસ
મુઝો	ફૂદતું	શિખામણ	ગુરુજી
નાસભાગ	ઠેકડા	ખરડાચેત્રે	પહેર્યાં
ભેટ્યા	દોડી	નિશાળમાં	ખાદીનાં
વરમાળ	શકતું	કહ્યું	ધોએલાં
પાંદરામણીમાં	દેડકી	ભિખારીનો	ટાઢ
મેળવ્યું	ચઢાઉ	રસ્તો	ઝીણાં
નહિ	પુજાવી	તળાવડીમાં	ઋતુમાં
પાઈ ૩૧.	પુજાવ્યું	ઉતર્યો	સાહુકારને
બળદ	દુઃખ	લપસી	લુગડાં
દેડકો	વેડે	અંદર	નહાતાં
તળાવમાં	ગુસ્સો	કાઢવા	વર્ગમાં
દેડકાં	ફાટી	ખરડાયાં	કચરાશ
ચર્યો	ગળ	હંમેશાં	બૂલતો
ફૂદતો	ઉપરાંત	ચોકખાં	ડીલ

ભમડવાથી	અહીંથી	ધોખણનાંજ	ફૂલ
કસ	હમણા	રાજમાર્ગ	શોભતા
બોરીયાં	બળદને	ઢુંકડું	તરુપાન
છૂટા	દોરીને	નજીક	કગડ
ટોપી	સ્ત્રી	વસ્તી	સિંધુ
ધોનાર	ખાતરી	ખંતીલા	સરિતા
પાઠ ૩૩.	પગલાં	હોશિયાર	ઘાટ
ઉપયોગ	ફાટ	પુષ્કળ	રણિઆમણી
આલણના	અર્ધાં	પૈસા	વનવાટ
વાણીઆના	ઢંકાયલાં	મેળવ્યા	શિઆળે
ભાઈખંધી	જાણ્યું	પાઠ ૩૪.	શીતળ
શહેરમાં	આંગળામાં	પ્રભુનો	ઠંડક
ધધો	અંગુઠીઆં	મહિમા	સૂર્યનો
આલણે	જોડવાં	જમપતિએ	નિરધાર
દેશાવર	ઘાલેલાં	રચના	દિવસમાં
પસંદ	નિશાનીએ	પ્રાણીઓ	ઝૂલતાં
સાફ	કયાંથી	સરજાવ્યાં	મધુર
જ્યો	શેલો	સંસાર	નાદ
પાટોશમાં	ધોળી	નવરંગી	સૂદમાં

ચંદ્રતણી	નાજિએરી	ગુંબર	કસરતશાળા
આનંદ	તાડ	ચાંદની	સાંજે
મેદાન	ધજા	સ્વાદે	કસરત
આંખડી	વાવટા	શિખંડ	આથમે
સાંભળવાને	પૃથ્વી	પશ્ચિમ	આથમણી
કર્ચું	પદ્મવ	હક્ષિણ	ઓળો
દાંત	શરીરે	સુખીઉં	વસ્તુઓ
આવણું	પોપટ	પાડ ઉફ.	ઉત્તરદિશા
ઉપકાર	કલોલ	દિશાઓ	હક્ષિણદિશા
કળા	તીતર	પશ્ચિમ	દહાડે
સરજી	કબુતર	નિશાળની	અંધારી
પાડ ઉપ.	પંખી	ટેકરાઓની	કહણ
વસંત	વિશેષ	જાઉં છું	હંમેશાં
ઋતુ	બેશ	ઊગતો	દીકામાં
સ્હાય	કેસુડો	ઉગમણી	પીડ
વનસ્પતિ	ઘોળીને	પૂર્વ	જમણા
નિશાળ	પુવારા	દિશા	પાડ ઉગ.
તંબુ	છાંટે	પૂર્વ	નિશાળનો
તાણેલ	ચોટાં	લીમડાનો	નકશો

સ્ત્રોટ	સમજણ	ઓટલો	પાઠ ઉફ.
ખેસતા	બુઓ	ઉતરવાનો	સ્ટેશન
દહાડે	મથાળે	મંથમાં	કાઢતાં
વિન્યા	ઉત્તર	પગથીઉં	શીખ્યો.
બારણામાં	દિશા	મૂકયું	શીખવશે.
સાથીઆ	ત્યાં	થોરની	સ્ત્રોટ
પૂરતી	મૂકી	કસરતશાળા	પૂર્વ
મુકુંદ	પૂર્વ	લાંબચોરસ	પશ્ચિમ
કાઢેલો	પશ્ચિમ	પગથીઆની	નિશાન
દાંડી	દક્ષિણ	પાટીઆની	મુકાબ્યું
કાઢી	પુટ	ચઢતી	ડગલાં
કાકેરદાસ	પુટપટી	ગેલેરીઓ	વચ્ચે
ઓટલે	લાંબાઈ	ખેડકોની	ચાળીસ
પ્રમાણે	પહોળાઈ	ટેબલો	મુકી
કાઢતાં	રસ્તો	મૂકયાં	અડકેલાં
નાંખર	ખતાબ્યો	માસ્તર	નિશાન
કહું	જણાવવાને	ખુરસી	ઓળંગી
ખેડિં	વચમાંથી	શાખાશ	ચીતરવી
દોડતો	ભૂસી	સમજતાં	દોરી

૨૬] પાંચમી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના.

પ્રમાણે	પહોંચ્યા	ભાઈ	મોસાળથી
પૂલ	નિચાણુ	વહેણુ	દહાડે
ખેતરો	ચતુરલાલ	ખતાબુ	મચુ
ઢેકાણે	વહેળો	ચાલાક	શીખવતા
મથકની	ટેકરી	અહીંથી	ચઢ્યા
ગોચર	ઢાળ	ડાંગરના	રૂપીઆ
સમજ્યો	આસપાસનો	પાળ	ખારો
પાઠ ૩૯.	દેખાવ	કચારડા	ગંધ
સહેલ	સૌ	હોશિયાર	પુરાવી
દહાડો	દહેરં	ઉંચી	તંખાવવા
વર્ગ	ધજી	સુગમ	ખદોખસ્ત
ભરાએલો	ઊડતી	મસ	મુસલમાનને
વગડામાં	ઇશાન	પુરો	હવાલદાર
ખૂશ	ટાઢો	પાઠ ૪૦.	ઢેડ
નીકળ્યા	લહલુ	અધિકારીઓ	મામલતદાર
પોપડામાં	તળાવ	શિઆળામાં	ભરણાના
ઢોરો	મઝા	વાળુ	રાવણીઓ
વળ્યા	પશ્ચિમ	સગડીની	તાલુકે
આંખાવાડીમાં	કાંઠા	મનસુખ	ઢેડને

તલાટી	માંદો	ઉધાડો	આથમ્યા
સાહેબ	દાકતર	નિશાળે	સળગે
પૂરવા	પાઠ ૪૧.	ઝિગતો	વાળુ
હરિભાઈ	આકાશ	પક્ષીઓ	તૈયાર .
કોથળી	સોનેરી	પક્ષી	દહાડાનો .
ક્યાં	પથરાઈ	શોધવાને	ધોંધાટ
ખેડ્યું	વાદળાંની	ઝિડતાં	ધીમેધીમે
જાઉં છું	ધગધગતાં	સઘળી	ચોતરફ
ત્યાંથી	અંગારા	વનસ્પતિ	અંધારું
વહેંચતો	અજવાળું	ખીલતી	પાઠ ૪૨.
હુંડી	ચળકતો	મધમાખો	લક્ષ્મણ
માસ્તર	ઝિગે	ખીલેલાં	રામચંદ્ર
ખોજાવ્યા	ઉઠે	ફૂટો	ઝિઠી
ટપાલી	દાતણપાણી	ચૂસે	સ્ટેશન
એટલામાં	ધંધે	ઠંડા	ટાઢ
ધોએલાં	વાળગે	આનંદ	ઠંડી
લુગડાંવાળો	ખેડુત	ત્યારે	પુંકાય
વેણીલાત્ર	ખેતરમાં	પશ્ચિમ	મોઢું
ગેરહાજર	દુકાનદારો	આથમે	સર્વે

૨૬] ત્રીજા ચોપડીના “ ડિક્શન શિક્ષક ” ત્રણ આના.

વચ્ચે	છેટેના	સહેલાઈથી	કહાણી
પહોંચ્યા	દરીઆ	ચુરો	કયાંથી
ટિકિટ	વાદળાંને	ખડીઆમાં	વિષે
આરણ્ય	વસડી	કુખાવી	પૂછો
કર્ચાં	ધાન્ય	પાટીઆ	સાંભળો
ગુંગળાઈ	ખેંચાઈ	શરીરમાંથી	જન્મ
ખીનું	પુલમાંનો	કણ	તળીઆં
પ્રાણી	ઉનાળામાં	ચોંટી	સેંકડો
ખારણું	અકળામણ	અક્ષરો	ઉંડા
ઉઘાડી	સમજવામાં	સેકાઉં	જંતુઓ
અપોરો	૫૮૪ ૪૩.	પીગળતો	ખનાવ્યો
તોફાન	નિર્દય	ચૂસી	ડીલમાં
નળીઆં	કકડો	ઓગળતો	છિદ્રો
ઉથલી	મૂલ	ભટ્ટીમાં	થર
ખેતરમાંનો	પૈસાના	કઠણ	દબાઈ
મૂળમાંથી	દુઃખ	ગાંગડો	ઝાંઘ
ઉખેડી	સઘળાં	થાઉં છું	ચાંચવા
ફળીઉં	સાંભળવાનું	ઝાંખો	પાવડા
મૂલ	થોડાંક	પ્રમાણે	ભોંયમાંથી

ખોદીને	ભોંયમાંથી	સિક્કા	ખાણમાંથી
કોથળામાં	ચળકતું	સિવાય	જસત
અહીં	પતરાં	ટંકશાળ	મેળવણીથી
આણ્યો	લોટા	પાઠ ૪૫.	ખૂબ
હકીકત	લોટીઓ	પિત્તળ	પીગળીને
પાઠ ૪૪.	ચંબુ	પિત્તળના	કઠણ
તાંબું	નાળચાં	દહાડો	તાળાં
તાંબાનાં	તાંબાકુંડી	દલસુખને	મજગરાં
વાસણો	કથરોટ	પૂજ્યું	કડાં
પુષ્કળ	ખેડાં	ક્યાંથી	સાંકળો
ધંધા	ઝાંખાં	વિપે	આપણા
કંસારા	માંજીએ	શીખવ્યું	વાપરવાનાં
ટં ટં ટં	થર	ધાતુ	ઘણાંખરાં
પતરા	ખાઝેલો	વર્ગના	ઝાંખાં
હથોડા	કાટ	હેદલો	તપેલાં
ટીપે	ખાટી	જાણતો	થાળીઓ
ટીપવાથી	ટાકું	હકીકત	લોટા
લાંખાં	પાઈ	પસંદ	લોટીઓ
પાતળાં	પૈસા	ધાતુ	વાડકા

તાસકો	નીકળયું	ઝીંઝવો	ઉપલાણે
બરણી	રસ્તામાંથી	ચરાઉ	પાણીવાટમાં
પવાલી	જુઓ	ખેડુતો	ઝિગ્યું
શિરોધ	છોકરું	સુકવીને	સુંવાળી
ખાટી	પાંદડીનું	પુળીઓ	સરકટ
કટાય	કુમળું	ગંજી	વાટ
ચઢાવી	ત્યાં સુધી	તળાવની	સુકાય
જલદી	છાપરાં	ગડીઓ	સાદડીઓ
કટાતું	દોરી	સુગંધ	સુપડાં
માંજેલાં	વણીને	મોથ	ટોપલીઓ
ચળકતાં	ખાટલા	ખુજળી	પાંદડી
ચળકાટ	મુળીઆં	ધુપેલમાં	તમાકુ
સસ્તું	સોયા	અત્તર	કૂટીને
કુંચી	ધારવાળી	પાંદડીવાળું	પલાળે
દોડતી	એટલાં	જાળ	મૂંજ
પાઠ ૪૬.	મૂળ	દરો	પાઠ ૪૭.
વર્ગ	તદ્દન	ધરો	ગુચ્છો
છોડતી	શકાતુંજ	દાંડી	સાંઠા
ઝિગી	ઝિગે	જડ	ચંદુલાલ

પરાજ	મીઠો	હોઉં છું	ધાન્યને
પાંદડી	પાઠ ૪૮.	ઊંચ	નીપજવે
ગાંઠો	ખેડુત	આજસુ	અન્ન
કાતળી	વસ્ત્રો	સુથારે	લઈ
છાહીમ	ધંધામાં	બનાવ્યું	સંતોષે
ઝીણું	સખત	ખેંચી	ઉત્તમ
સેંકડો	પહોંચું	કોશ	પા.ઠ ૪૯.
ઘઉં	સામટું	હળપુણી	કેશવરામને
મહીકાંડા	ભાથું	લુહારે	દિવાળીને
નાગડી	રોટલા	ચવડું	ટાંકણે
થેક	અથાણું	સડ	ક્યારડા
સામે	ચટણી	ધુસરી	પૂછ્યું
છડીને	ખવડાણું	બળદ	ઝપાટો
ઢેબરાં	કોઢમાં	છટો	ધર
ખસડી	નીરું	ખેડાઈને	તર
કડબ	છાશ	તાત	ઉખેડી
નવાઈ	મજબુત	સવળો	છુટું છુટું
ઢોરને	કૌવતવાળું	સંસાર	ઝીલવો
રાતડીઆને	ગએલા	ફૂલ	ક્રીચડ

સુકવશે	અગિઆર	વચ્ચે	મધપુડો
દાણા	ડુક્કર	બેઉ	લટકડો
ભરડીને	શિયાળવાંને	સાંભળતી	વાવરી
ખાંડવાથી	પેસી	દાંત	કામળો
રાંધીને	નુકસાન	ધરડાં	ઓઢીને
પા.ઠ પૃ.૦.	અટકાવવાને	ઉજળો	ધુણી
શેરડી	સંભાળ	દૂધ	બગાડયું
રણછોડ	પાકટ	સફેદી	ધચ્છા
કોલુ	કોલુમાં	ચુલા	કૂત
સાંઠા	પીલવાથી	રંધાઈને	પંડે
સંબંધી	તાવડામાં	માંદા	ધંડાં
પુષ્કળ	ઉકાળે	દળી	મૂકવાનુંજ
ખાતર	ઉકાળતાં	લોટ	ખુણાવાળાં
કકડા	ઘટ	કણેક	ઉછેરવામાં
દબાવી	દાદો	હિસાબે	જન્મ
વેંત	પા.ઠ પૃ.૧	ઉપયોગી	એકડું
ગાંઠા	રાટલી	પૈસાદાર	રક્ષણ
વાર	રસોઇ	પા.ઠ પૃ.૨.	સિવાય
પીતને	તપેલી	મધમાળ	ડંબ

આળસુ	મુસલમાન	ત્યારે	નાખ્યા
મહીના	પહોંચ્યા	બીકણુ	એકદમ
ચોકખાં	ખાખોચીઆ	છેડવા	ઊઠતી
જંતુને	વારંવાર	ધસીને	ઉપાડી .
અહીં	પીછાં	માંજર	ઊડ ઊડ .
દયા	ચીકટ	દીપે	અણીદાર
ત્યાંથી	મિજતુ	ઉકરડા	જવડાં
હુનરતણી	કાદવમાં	ખોતરવાની	ર
ચૂસી	દાંડીઓ	ટેવ	તણખલાં
જવડું	જેડાએલાં	વહાણું	વસ્તુના
દીસે	દાંત	કુકરે ફેક	ખુણેખોચરે
આળસ	દાદ	ધંધે	પીછાં
કરોળીઆ	અણીદાર	વળગું છું.	ડિન
મકોડા	ઝડપથી	૫૮ ૫૪.	ગોઠવી
ઉઘોગી	મિંજય છે	સૌએ	ધંડાં
૫૮ ૫૩.	ગળી જાય	દીડી	ભુરાં
બતક	બચ્યાં	નીરું	ટપકાં
મરવાં	જાળવે	વાર	દિવસે
શેખ કાદર	ખડખડે	ચીં ચીં	ઊડતાં

૩૪] ત્રીજી ચોપડીના “ ડિક્શન શિક્ષક ” ત્રણ ચાના.

મેળવતાં	દાબડો	જીવ	સંભાળ
રઝળીને	રુપાટ	જેંચે	ચડીચલ
ધીમે ધીમે	ભોંય	શિકારમાં	દોઢ
ફાયદો	ઝપાટાખંધ	ખરદાસ	મહેનતુ
તુકસાન	વચ્ચે	લગભગ	ધીરજવાળું
વીણી વીણી	દાંત	ત્રીસ	ખરદાસ
સમડી	ચપટા	પાંઠ ૫૬.	દહ્યાગર
ખચ્ચાં	ભુસું	પ્રાણી	સિવાય
પાંઠ ૫૫.	મઠ	જગુભાઈ	તમેજામાં
પાણીનો	દોડનાર	નાળખંધ	ટકું
સુંદર	પાણીદાર	ઉંચકી	ખચ્ચર
પુછડી	નીમકહલાલ	ત્રિચાર	ઠંકું
ગરદન	ખીનિ	ગંધેડાને	પાંઠ ૫૭.
સુંવાળા	ખીકળું	શેઠ	ગોઠળગાય
ચળકતા	શરત	પુછડીને	તફાવત
કેશવાળી	ટકીઓ	ઝુમખો	ધડ
જાંઘના	ખાણઓ	ગંધેડું	ટોકું
થાપા	કુદાવે	વઢા	મોઢું
નક્કર	ઉપયોગી	ધણી	ટુંગરાં

મોંમાં	ઢીંચણ	ઢાઢી	પાવડી
દાંત	થાપાને	મઝાની	સેતાં
તાળવું	જાંઘ	ફીકર	બાયડીઆના
મોઢાને	સાથળ	ધબાકો	સાહસા
હોઃ	પાડલીની	સાંભળ્યો	ચઢાવે
હુડપચી	તળીડિં	સંભળાયો	મેળવ્યો
પાંપણ	પછવાડે	વસ્તુનું	કસરીઓ
સમણાં	એડી	જાત	તપખીરીઆ
શીંગડાં	ધુટી	ઈંદ્રિય	નાંગી
મૂળ	પાઠ પઠ	પાઠ પઠ	જાંબુડો
ત્યાંથી	ઈંદ્રિયો	રંગરેજની	કત્યાઈ
વચસેગાળે	સ્વાદ	કાસમમીઆં	રાખોડી
કોંડું	જાણ્યું	સાથી	ધોળો
હથેલી	લાંબુ	કપડાં	સમજ્યો
આંમળાં	ટુંકું	ફૂટીને	મૂળ
પેટ	ઉંચું	વેરા	ઓછાવતા
પેદુ	સૂંધી	ખુસતા	ગુલાખી
કેડો	જોયું	પડીકાં	પાઠ કો.
નીચલા	સુંવાળી	ક્રીરમજી	લુગડાં

ઉંધારો	બનાત	છીંટ	પશુ
ધૂજે	ફૂલેનલ	ખાદી	પંખીને
ફીલ	ધાતલી	ખાસ્તો	દાંકણ
દાદ	અંગરખી	સેલું	પરમેશ્વર
ટેવ	ઊગે	જામદાની	રૂવાં
નકારી	કાંતીને	જંગલી	ગરજ
ઉંધાડા	મુતર	ચામડાનાં	માછલાં
ફાટી	દોશી	ચાદ	ભીંગડાં
દહાડામાં	વાણીઆની	રંગદાર	શરીરનું

બેડાણીના એકજ સરખા

 નિયમવાળા શબ્દો.

દિવાળી. શિયાળ. શિયાળો. વિખુટા. પિત્તળ.
 મિઠાઈ. સિયાઈ. ધનજ. શિકાર. શિકારી. રિસાળ.
 સિવાય. રિમાવું. મિલ્લુ. કિલ્લા. સિફો. વિવાહ.
 દિવસ. મિત્ર. ચિત્ર. નિયારો. વિચાર. વિચારી.

વિચાર્યું. પિચેર. બિખારી. નિચાણ. સિચાય.
વિચાય. ચિરોઈ. હિસામ. નિશાન. નિશાનો.
નિશાની. વિધાથી. વિશાળ. વિશેષ. વિજ્યા. નિશાન.
પિવાડતો. શિખામણ. નિહાળ્યુ. શિયાળવાં. નિરધાર.

ધણિયાણી. રણિયામણી. અગિયાર. લોહિ-
આળું. હોશિયાર.

કુકર. મુદ્દલ. ઉત્તર. ખુદ્દુ. મુલાં. છુટ્ટી.
ગુસ્સો. ઉધોંગ. ગુચ્છો. મુકુદ. કુદંગ. મુથાર.
ઉબસ. ઉનાળો. મુવાડી. ગુમાવે. કુહાડી. ઉડાવી.
ઉધાડો. ડુખાવી. જુવાર. કુદાવે. ગુમાવ્યું. મુકાવ્યું.
પુલાવ્યું. પુષ્કળ. દુશ્મન. ઉઠાડ્યો. ઉડાડવા.
પુલાવના.

ચીસ. રીસ. ઠીક. શીખ. ડીલ. પીછ. પીઠ.
ખીડ. પીવી. તીણી. દીઠી. મોઠી. લીધી. કીધી.

રૂલ. ભૂલ. તૂલ. પૂલ. મૂલ. ખૂખ. ખૂશ. ઊન.
ફૂર. પૂર. ધૂળ. સૂદ. લૂણ. મૂળ.

કઠિન શબ્દો.

ખૂટી, તૂટી, ફૂટી, ડોડી, ડિચી, ઘૂમી, પૂરી,
જૂસી, સૂણી, ડિગી, ચૂસે, મૂર્ખ, સૂર્ય પૂર્વ, ધૂજે,
રૂંડું, રૂંડું, રૂંડેલું, રૂંડયું, પૂજ્યું ભૂજ્યું, ઉઠ્યું,
ફૂલ્યું, ફૂલવું, ડિગ્યો, ભૂજ્યો, તૂટેલો, ઝૂટવી,
ચૂડેલું, ભૂલીશ, ડિગતો, પૂરના, રૂપીઆ, ધૂજતો,
ભૂલથાય, ખૂબસુરત.

ચંદ્ર, વંદી, ખંત, તંબુ, જંતુ, ચંબુ, ઘંટ, ગંધ,
હંડી ધંધો, ગંજ, પંડે, હંખ, અંધાર, ચંદ્રમા,
રંગેલું, અંજીર, સંતરાં, તંમર, નંખર, છંછેડે,
ડંખીએ, અંગેહી, સંતાપ, સંદેશો, સંતાડી, સંભાળ,
સંઘાત, સંકટ, સંતોષ, સંખંધી, સંસાર, કંસાર,
પંપાળી, લંગરો, ખંતીલા, હંડક, હંમેશાં, અંગારા,
ટં ટં ટં, રંગાઈ, મંકેડો, જંગલ, જંગલી, પંદરમી,
ખંદીખાનું, રંગદાર, રંગાંએલું, હંકાએલું, અંગુઠીઆં,
નંખાવવું, ટંકશાળ, સંભળાયો, અંગરખી.

ચોથી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના, [૩૯

ખાંગ, હાંડી, ગાંડો, ગાંપો, ખાંધે ફાંફાં, ભાંગી,
હાંડી, કાંઠો, સાંઠો, ગાંઠો, ગાંખો, દાંત, જાંઘ,
તાંબુ, લાંબુ, કાંડું, માંદું, વાંસળી, ચાંદની, આંગણું,
ખાંધ્યો, આંધળો, ચાંપ્યું, ભાગ્યું, ટાંકણે, ગાંમડો,
માંજ્યે, સાંકળો, માંજેલું, પાંદડી, ડાગર, ખાંડવું,
રાંધવું, માંજર, પાંપણ, કાંતવું, ઢાંકણ, સાંભળ્યો,
તાંખાકુંડી.

નિંદે, સિંહ, સિંધુ, ઇંચ, ઇંડું, હિંમત, કિંમત,
હિંચોળે, મિંજતું, ભિંનય.

વીંછી, સીંચી, છીંટ, ચીં ચીં, ઢીંગલી,
દીંચણ, હીંચકો, શીંગડાં, ભીંગડાં.

ઉંડું, હુંડી, ઉંચકી, કુંવર, ગુંજર, હુંકડું,
કુંકાય, હુંકણું, છુંદાય, ગુંગળાન, સુંવાળી.

ઊંવ, હૂંફ, મૂંજ, ઊંહ, ગૂં ગૂં, ભૂંડે, સૂંધી.

પેંડા, વેંત, ભેંકડે, સેંકડો, પેંતરા, ખેંચાન,
ખેંચતાણ.

૪૦] બીજા ધોરણ માટે અંગ્રજીલિપિનાં મનોચત્ર પાંચ ગ્યાના.

ભાં, ભાં ભાં, ઠાંગ, પાંક, ચાંટી, સોંપી,
સોંપ્યો, ગાંધતો, ખોંખારો, ઘોંઘાટ.

દિશા, પિતા, વિષે, મિત્ર, ચિત્ર, વિદ્યા, છિદ્રો,
શિખડ, દિવસ, શિવશંકર.

ઋતુ, સુતું, જીહું, ભુસું, છુટું, છુટો, સુખો, ગુનો,
ચુરો, ચુત્તો, ભુરો, મુઓ, બુરું, ભુરું, મુખી, સુખી,
મુધી, ધુણી, ખુણા, દુઆ, કુવા, પુટ, પુત્ર, કુકડા,
પુટડા, ઉદય, પુતળી, કુદડી, મુલક, ઉલટ, ઉલટા,
ઉલટું, દુભવો, પુછડી, ઉંમર, હુકમ, કુતરું, હુમલો,
કુદકો, ઝલતાં, ઉમદા, ખુરસી, સુગમ, હુમડું,
ઉથડી, ઉખડી, કુમળું, સુપડું, ધુસરી, ઉજળો,
જીમખો, સુતર, પુનેમ, કુટેવ, ઉછેરી, ઉભેલો,
ઉતરાણ, ઉતારીશ, ઉછેરવું, ઉકાળતાં, ઉકરડા,
ઉગતણી, ઉપરાંત, ઉપસાણ, ઉપયોગ, ઉદેસીંગ,
ગુજરાન, નુકસાન, કુટપટી, સુખડીઓ, સુતરાઉ,
મુકવશે, મુસલમાન.

ત્રીસ, લીટો, દીઠો, મીઠું, તીર્થ, દીધું, સીધું,
લીસું, લીઝું, ટીપે, દીસે, ધીમે, પીછાં, નીરું,

મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગેળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના. ૪૧

શીખ્યો. ભીખ્યો. નિમ્યો. ઠીકરું. શ્રીરામ. દીપડો.
નીમેત્રો. ઢીમણું. છીનવી. ક્રીમતી. શીતળ. તીતર.
ક્રીચડ. જીવડું. ચીકટ. પીરસેલું. પીતંગાઇ.
નીમણુંક. પીગળનો. કારમજી. લીલાંછમ. શીખનશો.
નીમકહલાલ. ચીતરામણ.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

ચંબુ. તંબુ. જાંબુ. જંતુ. તિંબુ. વાળુ.
દયાળુ. માયાળુ. ગુરુ. ધર. શર. વર. વાર.
મનુ. નાનુ. ભાનુ. વહુ. બહુ. ખેડિ. ઋતુ. ધાતુ.
વસ્તુ. બાપુ. પેદુ. કોલુ. ટદુ. પશુ. ચરાડિ.
ચઢાડિ. સુતરાડિ. મહેનતુ. તમાકુ. આળસુ.

તિથ. મિનિટ. ટિકિટ | હિંમત. કિંમત.

નહિ. જગપતિ. પ્રીતિ. વનસ્પતિ. ભક્તિ.

યુક્તિ. જુક્તિ.

ખેડુત. બહાદુર. પાટલુન. નીમણુંક. હળપુષ્પી.
અઠવાડીઈ. પખવાડીઈ. અભાગીઈ. પગથીઈ.
ખાખોચીઈ.

૪૨] બીજા ધોરણ માટે અકંગણિતનાં મનોયત્ન પાંચ આના.

ઝટ. ઘટ. કાટ. ધાર. ફાટ. માટ. વાટ. હાટ.
છીંટ. પુટ. પેટ. ભેટ. લોટ. સપાટ. સ્નેટ. પોપટ.
ગભાટ. ચગકાટ. રાજપાટ. ખડખડાટ.

કઠ. મઠ. પીઠ. જઠ. શેઠ. ઠાઠ. હોઠ.

ગઢ. ટાઢ. હાઢ. દુઢ.

રત. માત. રાત. લાત. હાલત. હેત. ખંત.
સંપત. અનંત. [વઢ. રઢ. યાઢ. સૂઢ. કંઢ.

૩૦ જોડાક્ષર

પન્મેશ્વર. કયું. ભક્ત. પૃથ્વી. ધર્મશાળ.
ભનાવ્યો. ભાંવ્યુ. આવ્યો. કયાંથી. ચંદ્રમા. સરજ્યાં.
સરજ્યું. ઊઠ્યો. વર્ણન. ભ્રમર. પૂર્વ. અંદ્ર. ભક્ત.
વ્યાન. મુક્તિ. પત્ર. શ્રાવણ. વસ્ર. ત્રીસ. ચૈત્ર.
પૂર્વ. રસ્તો. પિત્તળનાં. લક્કડ. પુષ્કળ. દ્રાક્ષ.
સજ્જડ. હાલો. દોસ્ત. ભર્યો. ઝાલ્યો. પ્રેમ. ભાગ્ય-
શાળી. વિદ્યા. પુત્ર. શીખ્યો. વિચાર્યું. નસ્તીમાં.
પહોંચાડ્યો. જક્કી. ભર્યું. પ્રાણીઓ. અન્નાણ્યું.
સમજાવ્યું. ઊંધ્યાં. મુદ્દલ. ભાગ્યે. કરડ્યો. પસ્તાયો.

હિંદુસ્તાનની સાત ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના. [૪૩

પહેર્યાં. ચત્ત. ફાળ્યો. ખીડ્યો. છટ્ટી. નિધાર. ચકલિલ્લુ. કચ્છ. ઠરાળ્યા. નિલ્લુ. ઠર્યાં. કિલ્લો. ચક્કર. રહ્યો. થાક્યો. ઉઠાડ્યો. દદ. છુટ્ટી. જામ્યો. પાળ્યુ. મિત્ર. અધુરું. સ્વાદે. ધાન્ય. ભાંડ્યું. દોડ્યો. ફેંડ્યું. પસ્તાયો. જણાવ્યો. હાળ્યો. કચારે કટ્ટા. કલેશ. રામચંદ્રજી, હર્ષણ. શ્રીરામ. કૌશલ્યા. પૂર્વ. ઊગ્યો. ઇચ્છા. માર્યાં. ગણકાર્યું. સર્વે. રાખ્યું. વળ્યું. પ્રધાન. મંગાળ્યા. વિચાર્યું. બ્રહ્મણ. વિદ્યાર્થી. મૂર્ખ. ઈશ્વર. જન્મ. ગુસ્સો. પસ્તાઈ. પસ્તાયા. ગાડ. સ્ટેશન. સોંપ્યો. પાળ્યો. નવાડ્યો. જણાવ્યું. ફેંક્યું. કેળવ્યો. બાંધ્યો. વચ્ચે ખસેડ્યો. ચઢાવ્યો. ખવડાવ્યો. માન્યો. ઓઢો. પૂછ્યું. અજ્ઞા. નીમ્યો. સાંભળ્યો. ચોકખું. પહોંચ્યાં. જડ્યું. અર્ધી. ગુમાવ્યો. તણ. કચુરું. ઉંચક્યા. ખુલ્લું. ખગડ્યું. બન્યો. નિહાળ્યું. ડર્યાં. કહ્યું. ભૂખ્યું. વચ્ચો. તજવ્યું. દોડ્યું. ઝાડ્યું. ભૂખ્યું. ભર્યાં. સોંપ્યું. ભટ્ટી. ચાંપ્યા. હાઝ્યું. આપ્યો. રડ્યું. ખડ્યું. આપકર્મી. પરણાવ્યો. તીર્થ. હોડ્યું. લશ્કર. માર્શના હુશ્મન. ભેટયા. મેળવ્યું. ચર્યાં. પુત્તાવ્યું. ઉતર્યાં.

૪૪] ગુજરાતની સાંભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

ભૂદયો. ધૂજતો. પહેર્યો. વર્ગ. સ્ત્રી. અર્ધા. ચોકખાં.
રસ્તો. સસ્તુ. વસ્તુ, વસ્ત્યાં. પ્રભુ સરજીવ્યાં.
સૂર્ય. સ્હોય. વનસ્પતિ. પક્ષવ. પશ્ચિમ. ઉત્તર.
સ્તંદ, વિજયા. મંથ. મુકાવ્યું. બંદોબસ્ત. ખેલ્યું.
માસ્તર. દાકતર. ઈશ્વર. લક્ષ્મણ. નિર્દય. છિદ્રો.
સિક્કા. સસ્તું. અત્તર. અન્ન. લડું. કયારા. કયારડા.
તત્કાળ. બગાડ્યું. હુન્નર. ઉઘોળી. નાખ્યા. પ્રીતિ.
ત્રીસ. ટકું. ખચ્ચર. ઇંદ્રિયો. સાંભળ્યો. કંથાઈ.
વત્તા. બાસ્તો.

મળતા જોડાક્ષર.

પર્વ સર્વ. વર્મ ગાર્ડ. માર્ગ. તીર્થ. પૂર્વ.
મૂર્ખ. સૂર્ય. કર્મો. અધુરું. અર્ધો. ગણકાર્યું. ભર્યું.
અર્ધા. ક્યો. માયો. પહેર્યો. કર્યો. ચર્યો. ડર્યો.
ઉતર્યો. પ્રાર્થના. વર્ણન. નિર્દય. દર્પણ. વટેમાર્ગ.
ચૈત્ર. પત્ર. ચિત્ર. મિત્ર. ત્રણ. ત્રીસ. પ્રાણ.
પ્રેમ. ભ્રમર. પ્રધાન. શ્રાવણ. બ્રાહ્મણ. પ્રીતિ. ધૂજો.
ધૂજતો. ચંદ્ર. ચંદ્રમા. ઇંદ્રિયો. વસ્ત્ર. સ્ત્રી.

ચાથી ચાપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના. [૪૫

અક્ષર. નક્ષર. દુક્ષર. લક્ષડ. સજ્જડ.
ખચ્ચર. ખચ્ચુ. વચ્ચે. સિક્કા. જક્કી. છુટ્ટી. કટ્ટા.
ટટ્ટ. અત્તર. ઉત્તમ. પિત્તળ. વત્તા. સાલ્લા.
અલ્લા. મિલ્લુ. કિલ્લા. ખુલ્લું. મુલ્લાં. પલ્લવ.
મુલ્લ. ગુસ્સો.

અન્ન. ખિન્ન. હુન્નર. જગન્નાથ. લટ્ટ. છટ્ટી. ભટ્ટી.
ચિટ્ટી. પત્થર. કત્થાઇ. વિદ્યા. વિદ્યાર્થી. ઉદ્યોગી.
ચોકખાઇ. ગુચ્છો. કચ્છ. ઇચ્છા. વહ્યા. વહ્યો. ડાહ્યો.
કહું. રહું. કહ્યાગરં. ભક્ત. ભક્તિ. ભુક્તિ.
યુક્તિ. દુશ્મન. લશ્કર.

પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

પરમેશ્વર. ભક્તિ. પૃથ્વી. બાંધ્યું. ચંદ્રમા.
હયાળુ. હોશિયાર. વર્ણન. ભ્રમર. પુટડા. ચંદ્ર.
ધ્યાન. પત્ર. પંખેરં. ઋતુ. શ્રાવણ. વસંત. તિથિઓ.
અશાડ. વિખુટા. પિત્તળ. મિઠાઇ. પુષ્કળ. સુતરાઉ.
દ્રાક્ષ. સિપાઇ. પુદ્ડી. કૂદતી. સજ્જડ. ડાહ્યો.

૪૬૧ પાંચમી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના,
 ઠીકડું. નિશાન. ઢગલા. અથડાયું. છુંદાઇ ભાગ્ય-
 શાળી. વિદ્યા. શેઠાણી. વિચાર્યું. ચૌટું. ગધેડું.
 પહોંચાડ્યો. હાડવૈદ. જક્કી. હૂંફ. પિવાડતો. વિઆય.
 સાચવણ. ચાંદની. ડોંચા. સટકી. રિસાળ. મુદ્દત.
 ભાઇભાંડું. ઢોંગ. પાટલુન. હિંમત. છટ્ટી. યતન.
 ચગદાઇ. કિલ્લો. ચક્કર. ધૂમી. રહ્યો. ઉઠાડ્યો.
 ભૂલચપ. દદ. છટ્ટી. અર્ધું. સ્વાદે. કુટુંબ. ધાન્ય.
 અંગેલી. ઘોતડી. દોડ્યા. પુટેલું. પસ્નાયો.
 ઢોંગડી. ઝૂંટવી. ખેંચતાણ. સહીઅરો. નિવાડ.
 કદા. કલેશ. દર્પણ. કૌશલ્યા. ગણકાર્યું. દશરથ.
 વાલ્મણ. વિદ્યાર્થી. મૂર્ખ. ધણિઆણી. ઈશ્વર.
 લોહિઆણું. ભાંગીતૂટી. પસ્નાઈ. સ્ટેશન. સંદેશો.
 સોંપ્યું. દુઃખ. હુંકાણું. ગોઠવણ. સિસોટી. નિનિટ.
 હીંચડા. દોરડું. હિંચોળો. ઢીમણું. ચોદ્દા. રૈયત.
 નીમણુક. પૂછ્યું. દીલગીર. ઢેકાઢળીઆ. ચેકખું.
 ગુમાવ્યું. શિખામણ. નિહાળ્યું. ખૂબસુરત. ભૂખ્યો.
 શીંગડું. ખડખડાટ. ગમરાટ. ભટ્ટી. પિએર. તીર્થ.
 ઉદેસીંગ. એચીનો. લશ્કર. તડંગધુમ. દુશ્મન.

પહેલા ધોરણનો "મુખ્યગણિત શિક્ષક શાળા આના. [૪૭

ગુરુસો. હમેશાં. ધૂજતો. સ્ત્રી. અંગુલીઆં. ધોખણ.
મહિમા. સિંધુ. સરિતા. રણિઆમણી. સ્હોય.
વનસ્પતિ. પદ્મવ. નાળિયેર. વિશેષ. શિખંડ. પશ્ચિમ.
દક્ષિણ. વસ્તુ. સ્ત્રેટ. વિજ્યા. મુકુદ. પુટપટી. મધ્ય.
પગથીઉં. ટેબલ. ખુરસી. નિયાણુ. ઇશ્વર. ઇશાન.
અધિકારી. ખંદાખસ્ત. ઢેલ. તલાટી. માસ્તર. ટપાલી.
ગેરહાજર. દાકતર. ઘોંચાટ. લક્ષમણ. ટિકિટ. મિનિટ.
નિર્દય. જંતુ. છિદ્રો. તાંબાકુંડી. કથરોટ. સિકકા.
ટાંકશાળ. ધાતુ મેળવણી. ગિરોઈ. ચળકાટ. પાંદડી.
સુગવ. ધુપેલ. ઉપલાણ. સાદડી. ગુચ્છો. સળંગ.
ઢેબરાં. અચાણું. કૌવતવાળું. આળસુ. હળપુણી.
ધુમસી. બિન્ન. સંતોષ. લઠ્ઠ. ઉત્તર. ઉત્તમ. ઢાંકણું.
અગિયાર. શિઆળવાં. તલકાળ. ધુણી. રક્ષણ.
હુન્નર. ઉઘાળી. ભિંન્નતું. તણખણું. નીમકહસાલ.
પ્રીતિ. ટટ્ટીઓ. કુદાવ. અડીઅસ. કહ્યાગરૂં. કાંડું.
પેદુ. ઢીંચણ. ઇંદ્રિયો. ધમાકો. જ્ઞાન. સાદસા.
જાંખુડો. કત્યાઈ. ધૂજે. ફલાનસ. દોશીવાણીઆ.
ઢાંકણ. ભીંગણાં.

સમાપ્ત.

(ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તારૂપી પ્રશ્નોત્તરમાળા ૬ આના.)

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના ભૂગોળ શિક્ષક
માટે અભિપ્રાયો.

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી બી. એ.
પ્રે રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

પોતાના તા. ૨૨-૨-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કે:-
“તમોએ મોકલેલું” સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી
તાલુકાનો ભૂગોળશિક્ષક”નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું
સુરત શહેરની ભૂગોળ શિખવવામાં શિક્ષકોને
તે ઉપયોગી થઈ પડશે.”

રા. રા. ચુનીલાલ ઘેઝાભાઈ શાહ.

સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલના હેડમાસ્ટર સાહેબ
પોતાના પત્રમાં લખે છે કે: “તમારી ભૂગોળની ચોપડી
(સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ
શિક્ષક)માં શહેરની જાણવાજોગ વિગતો અને સ્થળોનો
સારો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે. પરીક્ષા વખતે
તમારી ચોપડી વિદ્યાર્થીઓને ઘણી ઉપયોગી થઈ
પડશે.”

મુખગણિતની ચોપડી ખરીદતાં પહેલાં “મુખગણિત શિક્ષક” જરૂર જે

●●●●● અધ્યાપિ બહાર ન પડેલી એવી ●●●●●

પ્રાચીન અર્વાચીન અનેક ઇતિહાસોના આધારે તૈયાર કરેલી—

વિદ્યાર્થી, શિક્ષકો અને વાલીઓને અતિ ઉપયોગી “મુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તાંરૂપી રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા” કિં0 0-૬-૦

• મહેરબાન પશ્ચિમ હિંદ એજન્સિના ગવર્નર જનરલ બહાદુરે કુકમ નં. J. 131-31 તા. ૨૨ જાન્યુઆરિ ૧૯૪૧ થી “મુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તાંરૂપી રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા”

પશ્ચિમ હિન્દ એજન્સિ (મહિમાવાડા, કનેજ, ગાલણપુર)ની તમામ પ્રાચીની સૂચિમાં ઇતિહાસ અને લાયબ્રેરી માટે મંજૂર કરી છે.

“હિકેશન શીખવા શીખવવાનું” અપૂર્વ સાધન જેમાં—

- ૧) પાઠ્યપાઠ અથવા શાબ્દો. ૨) બેઝણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શાબ્દો. ૩) હકિત ગણના શાબ્દોની તારવણી. ૪) બેઝાક્ષર. ૫) મળતા બેઝાક્ષર. ૬) પરીક્ષાના હિકેશનમાં આવનાર શાબ્દો.

“મુખગણિત શિક્ષક”

ખાખાવર્ગના	૦-૧-૦	ત્રીજા ધો.નો	૦-૨-૦
પહેલા ધો.નો	૦-૧-૬	ચોથા ધો.નો	૦-૪-૦
બીજા ધો.નો	૦-૨-૦	પાંચમા ધો.નો	૦-૪-૦

ઈશ્વરલાલ મગતલાલ શાહ. શાહપોર-સુરત.

